

Teksti ja kuva OILI PENTINSAARI

YLI SATAVUOTIAS
VENUKSENKENKÄRISTEYMÄ
Paphiopedilum
Julius

Orkideakuninkaana tunnetun Frederick Sanderin tarhalla St. Albansissa risteytettiin kaksi aikansa hienointa venuksenkenkää *Paphiopedilum lowii* ja *P. rothschildianum*. Risteymä rekisteröitiin 1914 nimellä *Paphiopedilum Julius*. Nykyisin sitä on taas saatavilla.

Paphiopedilum lowii. Borneon Kinabalu-vuoren korkeimman huipun saavutti 1851 brittiläinen siirtokunnan johtaja ja luonnontieteilijä, sittemmin aateloitu Sir Hugh Low. Hän myös keräsi runsaasti sikäläisiä kasveja ja lähetti niitä Eurooppaan. Kinabalun Pinosok-tasangolta hän löysi hienoja venuksenkenkiä, joista John Lindley kuvasi 1847 yhden nimellä *P. lowii*. Silloinen kasvupaikka tuhoutui 1984, kun iso osa Kinabalun luonnonsuojelualueesta lohkaistiin viljelylle.

Borneon lisäksi lajin löytöpaikkoja ovat Sumatra, Jaava, Sulawesi ja Malesian niemimaa. Tavallisimmin se kasvaa runsaiden sateiden alueella tai lähellä vettä epifyytinä puiden paksuissa sammaleissa ja kareketaskuissa. Valoa on paljon, jopa kirkasta aurinkoa osan päivästä. Tavanomaisin kasvupaikan korkeus on 700–1400 m, mutta sitä on löydetty alemmaa, jopa 250 metrin korkeudelta.

Lajin lehdet ovat tasaisen vihreät, 40 sentin pituiset ja 5 sentin levyiset. Tunnusomaista kukan väritykselle on petalien kärkien poikkeava vaaleanpunainen tai violetti väri.

Paphiopedilum rothschildianum tuotiin Eurooppaan 1887 ja H.G. Reichenbach nimesi sen Viktorian ajan merkittävimmän orkideakasvattajan, pankkiiri Ferdinand de Rothschildin mukaan. Lajin lehdet ovat 60 sentin pituiset ja 4–7 sentin levyiset. Lähes puolimetrisen kukintovarten avautuu maalishinäkuussa 3–6 kukkaa. Lajia arvostetaan edelleenkin venuksenkestä eniten.

P. rothschildianum kasvaa paksussa humuksessa Kinabalun rinteillä 600–1200 metrin korkeudella. Useimmiten se löytyy lähellä virtaavaa vettä ja se näyttää viihtyvän niin kirkkaassa auringossa kuin varjossakin. Sen lehden pituus on 60 senttiä, ja leveys 4–7 senttiä. Kukintovarsi on 45 sentin pituinen ja siihen avautuu 3–4 kukkaa.

Oma kasvini

Paphiopedilum Julius on kahden suuren venuksenkestän risteymäksi pieni ja kompakti. Sen lehdet ovat tumman vihreät, tiiviisti lähekkäin. Niiden pituus on 40 cm ja leveys 5 cm. Napakka kukintovarsi kasvaa noin 40 sentin korkuiseksi ja siihen on avautunut kaksi kaunista ja herkkää kukkaa. Petalit ovat 12 cm, joten ”siipiväliksi” tulee huikeat 24 senttiä. Tiiviisti lehtiruusuksen viereen kasvava uusi verso on jo aika iso sekini. Varsinkin *P. rothschildianumia* pidetään laiskana ja hitaana kukkijana, joten odotan innokkaasti, mitä ensi keväänä tapahtuu. Kukat ovat todella pitkäikäiset, näillä näkymin reilusti yli 2 kuukautta. ■